

FIND KERNEN

OPGAVE

Vedlagt finder du en række oplysninger samt to interview med fiktive personer. Du skal gå ud fra, at alle informationer er korrekte. På den baggrund skal du løse en opgave, der er delt i to, men afleveres på samme ark:

- 1) Uddrag den centrale problemstilling, så en udenforstående læser får indblik i den. Denne del af opgaven må maksimalt fylde 400 tegn inkl. mellemrum.
- 2) Udbyg med de centrale informationer/argumenter/eksempler. Du skal ikke give samtlige oplysninger, men fokusere på det væsentlige, så en udenforstående læser får overblik over, hvad der taler for og imod. Denne del af opgaven må maksimalt fylde 2.600 tegn inkl. mellemrum.

Du skal formulere dig på en sammenhængende måde og i dit eget sprog. Samtidig skal du gengive loyalt. Det vil sige, du må ikke digte, kommentere eller tilføje oplysninger. Du kan citere personerne, hvor det er relevant.

DU BLIVER BEDØMT

- På din evne til at præsentere den centrale problemstilling.
- På din evne til at udvælge de væsentlige informationer og argumenter.
- På din færdighed i at formidle de væsentlige informationer og argumenter klart og præsentere dem i logisk rækkefølge, så en person uden kendskab til emnet kan forstå teksten.

FORM OG OMFANG

- Computer/printer skal anvendes.
- Opgaven skal have en overskrift (som ikke blot må være "Find kernen").
- Hele opgavebesvarelsen skal kunne være på én A4 side.

HJÆLPEMIDLER

- Håndbøger og andre hjælpemidler må anvendes.

AFLEVERING

- Tjek, at du har skrevet dit prøvenummer i øverste højre hjørne på opgaven.
- Husk, at du ikke må skrive navn eller andet, som kan identificere dig.
- Hav din besvarelse klar, når eksamensvagten kommer for at samle ind.

Du skal stave og sætte tegn i overensstemmelse med dansk retskrivning. Du skal bruge startkomma før ledsætninger (eksempel: Vi forventer, at det bliver regnvejr).

TEKSTER TIL FIND KERNEN

FAKTA OM LØVFRØEN

Løvfrøen er en lille ca. 4 cm lang frø med klar, grøn farve, der kan ses klatre i buske. Den er beskyttet ifølge EU's habitatdirektiv, som forpligter EU-lande til at sikre eller genoprette levesteder for truede planter, vilde dyr og naturtyper. Løvfrøen må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres. Æg og haletudser må ikke samles ind eller flyttes.

De fleste af de vandhuller, hvor løvfrøen yngler, er beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven, så de må ikke beskadiges eller ødelægges.

Løvfrøen har mange naturlige fjender, og dens bedste forsvar er camouflagen. Løvfrøen er grøn, men i stand til i en vis grad at tilpasse sin farve efter omgivelserne til gullig, brunlig og endda blålig. Dette farveskift skyldes farvelegemer i løvfrøens hud, der, når de trækker sig sammen, giver en lysere hudfarve, og når de udvider sig en mørkere.

Mange steder i Danmark er der blevet gravet nye vandhuller til løvfrøen, eller gamle vandhuller er rensat op. Løvfrøens tilbagegang er derfor stoppet, og den findes nu i over 500 vandhuller. Nogle steder er den endda gået voldsomt frem, fx på Als.

Den samlede danske bestand af løvfrøer, som tælles ved antallet af kvækkende hanner, udgør omkring 16.000 hanner svarende til ca. 25.000 individer inklusive hunner.

Den danske Rødliste er en oversigt over plante- og dyrearter, som er forsvundet i nyere tid, i fare for at forsvinde, eller sjældne. Rødlisten laves af DMU, Danmarks Miljøundersøgelser. I Rødlisten fra 1997 var mange af paddearterne anført, fordi bestandene gik tilbage igennem 1980'erne. Der er ikke dokumentation for fortsat kraftig tilbagegang igennem 1990'erne. For nogle arter er udviklingen endda vendt fuldstændig, idet den udførte redningsindsats har ført til, at de nu er i fremgang, mest markant for løvfrøen.

*

DIVERSE INFORMATIONER

I 1998 krydsede 48.100 biler hvert døgn Vejlefjordbroen. I 2008 krydsedes broen dagligt af 64.400 biler, svarende til en stigning på 34%. Også fremover forventes motorvejen omkring Vejle at høre til blandt de statsveje, hvor trafikken vil stige mest. I lovforslaget om udbygning af vejen foreslås det, at der etableres en passage med en diameter på ca. 1,5 m under motorvejen for at give løvfrøen adgang til at passere vejen.

Danmarks naturlige resurser er begrænsede. De består først og fremmest af landbrugs-jord, der er blevet forbedret ved menneskelige indgreb. Landet har stort set ingen mineraler, der kan bruges i minedrift eller industri. Landet er derfor økonomisk afhængigt af et intensivt landbrug og en industri, der baserer sig på importerede råvarer.

Vejle Golfklub ville i 2006 udsætte løvfrøer i golfbanens søer. Klubben havde fundet ud af, at løvfrøen er udbredt vest for motorvejen, men ikke naturligt kan brede sig på grund af motorvejen. Da golf og natur hænger sammen, ville de give den mulighed for også at få fodfæste øst for motorvejen. Vejle Kommune var dog ikke glad for ideen, for løvfrøen er fredet og kan ødelægge erhvervsudviklingen i området, hvis den breder sig.

Konsulentfirmaet Rana-Consult har gennemført en genudsættelse af løvfrø på det store Antvorskov Øvelsesterræn i samarbejde med blandt andet Forsvaret. Bestanden af løvfrøer på øvelsesterrænet er nu en af landets største og tætteste. Rana-Consult har også gennemført en lang række naturplejeprojekter for løvfrøen i Schleswig-Holstein.

Vejdirektoratet brugte 18 millioner kroner ekstra på motorvejen mellem Odense og Svendborg, fordi der skulle bygges en såkaldt faunapassage over den nybyggede vej, så den sky hasselmus kunne komme helskindet over vejen.

De seneste ti år har den danske, økonomiske vækst været lav sammenlignet med mange andre lande, blandt andet fordi væksten i produktivitet i alle danske regioner er lavere end OECD-gennemsnittet. Hvis den udvikling fortsætter, vil Danmark på sigt ikke være blandt verdens rigeste lande. I alle regioner er andelen af befolkningen, som er aktive på arbejdsmarkedet, betydeligt over OECD-gennemsnittet. Til gengæld er arbejdstiden blandt de beskæftigede i alle regioner lav sammenlignet med andre lande.

I Nylars på Bornholm ville politikerne lukke Nylars Børnehaven. Forældrene mente, at der burde laves en institution med både børnehaven og vuggestue. Da politikerne ikke ville være med, lavede de selv den private institution "Løvfrøen Nylars", opkaldt efter den truede løvfrø, der har overlevet og nu er i fremgang. "Det har vist sig, at forældrene havde ret. Vi er normeret til 16 børn i vuggestuen, og her er vi fyldt op. Børnehaven er normeret til 20 børn, og her er der for tiden 18 børn," fortæller lederen af den integrerede institution, Lisbeth Viborg, til fagbladet Børn og Unge.

Gen-forskere bruger DNA-analyser til at undersøge løvfrøens vandring. De viser, at løvfrøen er stedtro, men også at den nogle gange vandrer forbi flere vandhuller, før den slår sig ned. Det er en smart strategi, der giver arvemæssig variation og stærkere gener.

De tre paddearter, der er ramt af den kraftigste tilbagegang i Danmark, er løvfrø, løvfrø og fløjtetudse. De er oppe over 60 % tilbagegang per tiår. Den samlede tilbagegang fra 1945 til 1990 for disse tre arter er oppe på ca. 96 %.

*

INTERVIEW MED TOM FISKER, KONSULENT I UDVALGET FOR REGIONAL ERHVERVSUDVIKLING

Interviewer: Foreningen "Én klode" foreslår at indarbejde krav om miljøhensyn i virksomheders regnskaber, ligesom man har etiske og sociale regnskaber. Er du enig?

Tom Fisker: På ingen måde. Det vil være ødelæggende på flere måder. Det er blevet en uheldig trend, at man næsten automatisk peger på de private virksomheder, når man skal finde løsningen på et problem i samfundet. Det er en illusion. Hvad er en

privat virksomhed? Et foretagende, der forsøger at skabe arbejdspladser og sikre økonomisk overskud til gavn for både ejerne og samfundet. Men altså en virksomhed i hård konkurrence med andre virksomheder. Mange fra lande, hvor man ikke er bastet og bundet af så mange regler, som dem danske virksomheder slås med.

Interviewer: Forslaget dækker ikke kun de private, men også offentlige virksomheder.

Tom Fisker: Det bliver det kun værre af, for så er det også vores skatte kroner, der skal bruges til det, og det kan den danske økonomi ikke klare.

Interviewer: Hvem skal efter din mening passe på naturen?

Tom Fisker: Det må mange gerne gøre, men i et land som Danmark må man se i øjnene, at ikke al natur kan være urørt. Erhvervslivet er nødt til at have plads til udvidelser. Der er for mange naive forestillinger om naturen, og åh hvor dejlig den er. Det er ikke kun dyrene, der skal have plads. Det skal samfundets økonomiske ryggrad også.

Interviewer: Passer vi for godt på naturen i dag?

Tom Fisker: Det kan jeg ikke afgøre, men jeg synes, der mangler overblik. Det har til alle tider været sådan, at nogle dyrearter forsvinder. Det har til alle tider været sådan, at klimaet forandrer sig. Det har til alle tider været sådan, at samfund kun udvikler sig, hvis man giver de iderige og de initiativrige lov at udfolde sig. Dinosaurerne uddøde, og mennesket opfandt kun ilden, fordi nogen fik den ide at kombinere gnister fra sten med tørt græs. Det nytter ikke, at vi bilder os ind, at vi kan stoppe den udvikling.

Interviewer: Hvad er konkret problemet?

Tom Fisker: For eksempel at vi bruger millioner af kroner på at følge mus og frøer over vejen, samtidig med at virksomheder må slås for at overleve på et hårdt eksportmarked. Ingen tør sige højt, at naturen ikke altid har førsteret. Vi mangler en grundlæggende debat om, hvordan vi vil prioritere mellem erhvervsudvikling, turisme og naturhensyn.

Interviewer: Vil turistindustrien ikke tjene flere penge, hvis naturen er tillokkende?

Tom Fisker: Vi skal selvfølgelig passe godt på naturen og invitere både turister og os selv ud i den dejlige skov, rundt i klitterne og ud til stranden. Men det er ikke mange turister, heller ikke blandt naturelskerne, som studerer frøer i vandhuller.

*

INTERVIEW MED JYTTE RØNNE, BIOLOG I FORENINGEN "ÉN KLODE"

Interviewer: Hvorfor vil I have miljøhensyn ind i regnskaberne?

Jytte Rønne: Det er erhvervslivet, især landbruget, der sidder på det meste af landets natur, så vi er afhængige af, at de passer godt på den. Og så er det ganske enkelt sådan, at når noget skal måles i kroner og ører, får det større vægt.

Interviewer: Er I ikke bange for, at nogle virksomheder må bukke under, når de skal leve op til endnu et krav?

Jytte Rønne: Overhovedet ikke. Jeg vil faktisk sige tværtimod. Vi bukker under, hvis vi ikke gør noget. Naturen kræver plads. Hvor skal den plads være? Det er ikke et spørgsmål om den ene eller den anden ideologi. Det er et spørgsmål om overlevelse. Det hele hænger sammen. Hver gang en art forsvinder, fx en frø-art, så ryger mange andre med i faldet. Arterne hænger sammen. Flora og fauna hænger sammen. Det er faktisk lidt skræmmende, at en så fundamental viden ikke slår igennem i forvaltningen af naturen. Det er nødvendigt at anlægge et helhedssyn på kloden, og principielt er en hasselmus eller en løvfrø eller en snog lige så vigtig som et menneske, for vi indgår i det samme økosystem. Og uden økosystem ingenting.

Interviewer: Hvad kommer fx en løvfrø til at koste samfundet, hvis man skal regne alle de ekstra omkostningerne ved at bevare arten ind i virksomhedernes regnskaber?

Jytte Rønne: Sådan skal det ikke regnes ud. Virksomhederne skal medtage, hvad de konkret gør for miljøet. Vi spørger jo heller ikke de enkelte virksomheder til prisen på et kræftsygt barn, eller på en sengeplads på et hospice. Men det er forkert at se naturen, som noget der kun koster. Der er penge i naturen. Se blot, hvordan huspriser påvirkes af natur i nærheden.

Interviewer: Hvem har ansvaret for naturen?

Jytte Rønne: Det har alle. Fra det enkelte menneske til verdenssamfundet. Naturen er vores et og alt.

Interviewer: Men vi kan ikke leve af naturen alene?

Jytte Rønne: Vi kan ikke leve uden. Fejlen er, at for mange ikke indser det. Rødlistede dyrs livsbetingelser burde være almen viden. Agerhønen dør, fordi der ikke er insekter nok. Der er ikke insekter nok, fordi ukrudtet sprøjtes. Ukrudtet sprøjtes, så bonden kan dyrke billigere korn, så vi kan få billigere brød. Danmark ligger i den lave ende, når vi kigger på de europæiske landes indsats for naturen. Det er flovt. Vi mangler at leve op til forestillingerne om os selv. FN har kritiseret os for ikke at have en børneombudsmand. Det er også flovt. Vi har også problemer med noget så elementært som lys. Mørke er blevet en mangelvare, og mange steder kan man ikke se stjernerne på grund af lysforurening. Hvorfor er det svært for et af verdens rigeste lande at passe på de sårbare elementer, naturen og børnene?

Interviewer: Hvad er det største problem?

Jytte Rønne: At vi ikke indser, at tabet af biodiversitet er den største trussel mod vores velfærd og vores økonomi. Formindsket biodiversitet skubber på klimaforandringerne, som vil koste os virkeligt mange penge. Det er derfor, virksomhederne er så centrale, især landbruget. Hvis virksomhederne får miljøhensyn ind i deres regnskaber, vil vi se, hvor meget naturen betyder – i kroner og ører.